

Verslag en Toezeggingen

Type bijeenkomst: Beeldvorming SBBV

Onderwerp: Sturing op het Sociaal Domein – Integraal Beleidskader

Datum: 1 september 2020

Voorzitter: W. Pannekoek

Aanwezig:

Raads- en commissieleden: Erwin Blok (D66), Irma Bultman (CDA), Ada van Buren (VGBK), Peter Gabeler (Lokaalop1), Jan Haagsma (PK), Peter de Jong (D66), Jan de Leede (CU), Aris Maat (PvdA), Willem Schoof (VGBK), John Smit (Lokaalop1), Jan Verburg (SGP), Heleen Vogel (VVD), Erik Wassink (SGP), Jan van der Zwaard (D66)

Wethouder: Lavinja Sleenwenhoek

Externe aanwezigen:

Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB): Ajeh Zarrinkhameh en Albertine van Vliet

Nr.	Agendapunt	TOEZEGGING
2	Presentatie en waardendiscussie onder leiding van de ROB	De ROB stuurt de griffie informatie over een training van Prodemos om inzicht te krijgen in de sturingsruimte voor raadsleden.

Decentrale taak is politieke zaak

De ROB heeft de bevindingen uit zijn rapport 'Decentrale taak is politieke zaak', gepresenteerd.

Bevindingen bestuurlijk proces:

- Gemeentelijke taken in het Sociaal Domein (SD) zijn nauwelijks onderwerp van politiek debat in gemeenteraden. Er is nauwelijks een integrale afweging van beschikbare middelen binnen het SD.
- Geen duidelijk verband tussen de maatschappelijke waarden die de gemeenteraden voorstaan en hun visie op het SD. De visies zijn vooral geformuleerd door ambtenaren en het college a.d.h.v. landelijk gebruikte concepten en hebben geen lokaal karakter.
- Gemeenteraden kennen de mogelijkheden en grenzen van de sturingsruimte niet voldoende. Het college legt de raad vrijwel alleen enkelvoudige voorstellen voor i.p.v. onderbouwde scenario's.
- Gemeentelijke kadernota's SD geven niet voldoende richting en omsluiten weinig tot geen indicatoren voor resultaatmeting.
- Kadernota's dienen dan ook nauwelijks als instrument voor sturing en evaluatie/toetsing van beleid in het SD.

Bevindingen bestuurscultuur:

- Groot verschil tussen de gewenste ('in the lead') en de feitelijke invulling (reactief) van de rol van de gemeenteraad.
- In het kader van hun positionering zijn gemeenteraden vooral bezig met professionalisering (kennis). Maar dat is eigenlijk niet hun rol en gaat ten koste van een goed doordacht politiek fundament van het beleid.
- Raden lijken zich niet voldoende bewust van hun politieke rol en bevoegdheden.
- Om de sturende rol in het SD beter te kunnen vervullen, moeten raden meer optreden als opdrachtgever (gemeenteraad hoogste gemeentelijk gezag).

Bevindingen bestuurlijke context:

- Door onbeheersbaarheid en onvoorspelbaarheid van het omvangrijke veld, geen eenduidig verband tussen activiteiten en resultaten, daarom moeilijk stuurbaar. Omdat consequenties van beleidskeuzes ingrijpend zijn, worden keuzes maar uitgesteld of niet volledig doorgezet. Belemmert sturing!
- Regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden zetten gemeenteraden meer op afstand van het (democratisch) proces van plan- en besluitvorming. Belemmert sturing!
- Bestuurlijke context van het SD complex en weinig constant. (1) Tegenstrijdige mechanismen brengen veel bestuurlijke en politieke dilemma's met zich mee. (2) Het Rijk grijpt regelmatig in het lokaal beleid zonder voorafgaande dialoog met gemeenten. Dit schept onrust en belemmert sturing!
- Systeemverantwoordelijkheid voor het SD niet uitgewerkt in een heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen Rijk en gemeenten. Samenwerking van gemeenten met het Rijk wordt door gemeenten niet als gelijkwaardig ervaren.

Gesprek over waarden

Tijdens het gesprek over waarden noemden enkele raadsleden op basis van signalen uit de samenleving wat zij belangrijk vonden.

Casus: Een 90-jarige vrouw was gevallen en moest 4 weken wachten op hulp. Maar ze was toen inmiddels overleden.

Waarde: **Tijdigheid**, dat mensen op tijd worden geholpen.

Casus: Je hoort best vaak dat zorginstellingen niet vaak samenwerken, omdat ze een casus bij zichzelf willen houden, of door financiële prikkels. Maar dat is niet in het belang van de cliënt.

Waarde: **Samenwerken**

Casus: Organisaties werken soms langs elkaar heen. Dat komt bijvoorbeeld door slechte communicatie, er is niet altijd iemand verantwoordelijk.

Waarde: **Communicatie**, of de burger centraal

Casus: Er is soms wel een spanning tussen samenwerking en vrijheid voor het individu. 15 jaar geleden fuseerden de scholen in een aantal voormalige gemeenten. Hoeveel autonomie heeft de burger dan nog?

Casus: Vaak weten mensen niet eens welke zorg ze kunnen krijgen. Er is veel meer hulp mogelijk dan dat mensen weten.

Waarde: **Toegankelijkheid**

Casus: Deze gemeente lijkt op het gebied van communicatie in de breedte soms steken te laten vallen. Goede communicatie is een randvoorwaarde om goede zorg te kunnen bieden. Ook als een voorziening niet toegewezen wordt, kan iemand door goede communicatie toch in zekere mate tevreden zijn.